

Gazet'a esc de 2 ori: Merceura si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiare publicare.

Nr. 46.

Brasiovu 30/18 Iuniu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

„Dimisiunea

motivata a unui deputatu autonomistu, tramisu catra metropolitulu de Alb'a Iuli'a*).

Excelenti'a V6stra Preasantite D6mne Archiepiscopie si Metropolitie!

Din archipastoresculu comunicatu alu Excelentiei V6stre, datu in Blasiu din siedinti'a scrutiniului tienuta la 16 Iuniu a. c. Nr. 991/1869, primitu aici alalta eri in 21 Iuniu, amu aflatu, cumca luanduse la scrutiniu prot6colele pervenite la scaunulu metropolitanu din cinci protopopiate, care s'au dechiaratu pana in acea di 16 Iuniu pentru participa la congresulu catolicu, din partea mireniloru suntu alesu si eu cu pluralitate de voturi intre deputatii destinati a participa la acelu congresu, carele se deschide in 20 Iuniu c. n. la Bud'a-Pest'a.

Pre catu me simtiu indatoratu a Ve multiamf Excelentiei V6stre pentru binevoit6ri'a impartasire ce'mi faceti, cum si a'mi arata recunoscinti'a mea catra ddni alegatori din cinci protopopiate pentru on6rea ce'mi facura, tocma pre atata 'mi pare reu, c6 acei ddni alegatori mireni, cari me onorara cu increderea lor, constrinsi de impregiurari, c6 se al6ga in fug'a mare, nu avura timpu de a se pune mai nainte de consumarea actului electoral in cointelegere cu candidatul lor; pentrucu d6ca se intempl6 ac6sta, ddni alegatori nu era se-si p6rda diu'a in desiertu spre a me alege pre mine.

Eu adica am cititu cu t6ta luarea-minte atatu normativulu octroatu de episcopatulu romano-catolicu din Ungari'a, confirmatu de monarchulu in 20 Ianuariu, pusu inse in lucrare abia in Iuniu a. c., catu si cerculariulu Excelentiei V6stre esitu din siedinti'a consistoriala tienuta in 17 Maiu; am mediatu cu multa liniste suflet6sca asupra acestei cestiuni de f6rte mare importantia, in fine am ajunsu la convictiune, cumca din provinci'a metropoliei Alb'a-Iuliane preste totu si din archidieceasa in specie nu se cuvene si nu trebuie se i6 parte nimeni la nici unu feliu de congresu alu provinciiloru si dieceselor romano-catolice din Ungari'a si Transilvani'a, ori candu acelea aru vof a se ocup6 cu afacerile sc6leloru, cu ale fonduriloru si fundatiuniloru, s6u si cu ale disciplinei si ale ritului.

Eu adica credu si sciua asia, cumca beserie'a n6stra greco-catolica din provinci'a mitropoliei de Alb'a Iuli'a este si trebuie se remana pentru totu-d6un'a: autokefala si auton6ma intru intielesulu doctrinei primitive nefalsificate, totuodata si nationala, precum de exemplu este eclesi'a galiciana si altele. Fara aceste atribute esentiale beserie'a greco-catolica nu ar avea viitoriu, pentrucu nu ar avea ratiunea de a fi. S'ar potea demonstra din mai multe acte de ale scaunului Romei, ca chiaru papii romani au consideratu infintiarea dieceselor si archidiececeloru greco-catolice de ritulu resariten6u din aceste puncte de vedere, si ca numai inimicii adeveratului catolicismu, adica pericu-

*) Ac6sta adresa nu era destinata pentru publicitate, intr'aceea cuprinsulu a trei telegrame venite in 27 Iuniu din comitate me induplec6 a sc6te la lumina si actulu acesta. —

l6s'a factiune ultramontana, se adopera a falsifica acea intentiune.

Sc6lele n6stre confesionali au totuodata si caracteru nationale, atatu de aprigu pronuniatu, in catu nici unu romanu intregu nu este capace de a-si face idea despre sc6lele confesiunei sale, fara limb'a roman6sca c6 domnit6ria in acelea sc6le, intocma c6 si in beserica. Din contra, sc6lele romano-catolice s6u ca nu voiescu a sc6f nimicu de caracterulu nationale, d6ca suntu conduse in spiritulu jesuitismului, s6u ca ele mai virtosu in Ungari'a tendu cu mare energia a imbraca caracteru eschisivu maghiaru si maghiarisatoriu. In ambele casuri inse pericolulu pentru elementulu romanescu si pentru ritulu nostru este invederatu, umilirea n6stra mai pre susu de orice indoi6la.

Mai avemu inse si alte ratiuni grave, care ne impun datorinti'a imperativa, de a ne apara sc6lele n6stre de orice iniurintia a statului romano-catolicu din Ungari'a. Un'a din acelea ratiuni este tocma confesionale. Alegatorii mei sciua c6 si mine, ca in mai multe institute mari si mici romano-catolice din Ungari'a se propunu de mai multi ani inc6ce cateva doctrine precum de ecs. e doctrin'a despre infalibilitatea papei, de potestatea lui absoluta de a formula si impune dogme n6ua, care nu se cuprindu in simbolulu credintiei adoptatu de beserie'a n6stra carele si pana acum au produsu cele mai mari impregiurari si neodichne de spirite, cate se infiora de unu asemenea absolutismu incarnatu. Acestea doctrine si altele asemenea acestora mai virtosu de 18 ani inc6ce au inceputu a r6de cumplitu la radecinele confesiunei greco-catolice si a o periclita multu mai greu, decatu insusi cesaro-papismulu rusescu.

Alta ratiune care interdica romaniloru de confesiunea greco-catolica comuniunea in afacerile invetiamentului cu statulu romano-catolicu ungurescu, se afla pastrata in paginile istoriei. Sub protectiunea romano-catolicismului din Ungari'a, junimei romanesci nici-unadata nu 'ia fostu ertatu a invetia mai multu, decatu numai atata, catu a suferitu statulu romano-catolicu a invetia c6 din gratia. Din sute de exemple numai d6ua. Contemporanii mei isi aducu aminte bine, de candu episcopulu romano-catolicu adusu in Transilvani'a dela Oradea mare, intre anii 1829 et 1835 se incord6 din respoteri, c6 se traga la sene suprem'a inspectiune a sc6leloru din Blasiu si a tuturor celorlalte sc6luti6 romanesci greco-catolice, 6ra obstinat'a resistentia a lui in contra infintiarei de catedr'a istoriei generale in liceulu din Blasiu produse unu conflictu din cele mai seri6se. Cu acea ocasiune argumentulu celu mai tare alu episcopului ungurescu sun6 asia: Historia est oculus mundi, ideoque studium hoc valachis interdicendum. Conflictulu celu periculosu, escatu intre directiunea si inspectoratulu supremu alu sc6leloru diu Blasiu si intre abatele Festl, pe atunci referente la guvernamentulu transilvanu, este si mai bine cunoscutu. Acelu abate nu pretendea nici mai multu, nici mai pucinu, decatu spargerea gimnasiului din Blasiu si respandirea tenerimei de acolo in treidieci si d6ua de venturi ale rosei. Numai nobilitatea de 6nima si patriotismulu celorlalti coreferenti salv6 atunci pe Blasiu si pre natiune de cea mai fior6sa lovitura.

Din momentulu, in carele romanii de confesiunea greco-catolica s'aru invof a face cauza comuna

cu statulu romano-catolicu ungurenu pre terenulu instructiunei publice in congrese s6u sin6de confesionali, ei c6 formandu numai una minoritate nepotintio6sa in acelea adunari, si-aru subscrie sententi'a unei sierbituti si umiliri n6ua, care ar fi neasemnatu mai pericul6sa, decatu sierbitutea corporala. Una asemenea sierbitute generatiunile mai n6ua nu aru suferi cu vi6ti'a odata, 6ra consecentiele unei situatiuni de natur'a acesteia se potu numera pre degete.

6ta deci, ca t6te interesele n6stre, nationali, confesionali si ale libertatei dreptu intielese, ne striga cu voce tare, c6 romanii greco-catolici de ritulu resariten6u sub nici una impregiurare se nu faca cauza comuna pe terenulu instructiunei publice cu romano-catolicii din Ungari'a si Transilvani'a.

In catu pentru fonduri si fundatiuni eclesiastice, eu 6rasi nu vediu nici una cauza, pentru care romanii din diecesele provinciei metropolitane de Alb'a Iuli'a se alba a se consulta cu romano-catolicii. Fondurile si fundatiunile romano-catolice suntu proprietatea romano-catoliciloru, la care greco-catolicii nu au nici unu dreptu, precum nu au nici ei la ale greco-catoliciloru, afara numai, d6ca cineva ar fi aplecatu a restaura communionem bonorum din dilele apostoliloru, s6u d6ra in inaltia in midioloculu beseriei vreuna parte din comunismulu modernu. Eu inse, carele tienu f6rte multu la ide'a de proprietate, de alu meu, alu teu, alu seu, nu credu nici in un'a, nici in alt'a. De alta parte 6rasi nu sunt nici decum dispusu a ved6 cu d6rere, cumca de pucinulu nostru dispune potentea maiortate romano-catolica; apoi cu atatu mai multu me ingretiosiezu de rol'a unui cersitoriu, care in casulu de facia ar' potea lua pe venitoriu unu caracteru atatu de umilitoriu si dediositoriu, incatu se fii constrinsu a cers6 dela altii aceea ce este proprietatea ta nedisputabile.

Romanii greco-catolici au de unde se pretenda si se ia cu titlu de dreptu, si n'au trebuintia se cersie6sca din asia numitulu fundus religionis alu romano-catoliciloru din Ungari'a. Conchiame-se numai unu sinodu amestecatu din intr6g'a provincia a metropoliei de Alb'a Iulia, si eu suntu convinsu pe de plinu, ca acela va descoperi destule fontani de venituri pentru conserbarea acestei beserice si a sc6leloru ei. Se se d6 clerului si poporului oca siune de a-si mesura poterile sale pre acestu terrenu, atunci apoi se va vedea curatu, d6ca are, s6u nu are nici una trebuintia de ajut6ria cersite. Intre romano-catolici si greco-catolici nu ecsista reporturi de natur'a celoru ce se vediuira intre romanii de confesiunea resariten6a ortodocsa si intre serbii de aceeasi confesiune. S'au rapitu odeni6ra si dela greco-catolicii monastiri si schituri; acelea inse au trecut de multu dela unele mani la altele, 6ra documentele inca s'au perdutu in partea loru cea mai mare. De aici inca se vede, ca greco-catolicii n'au nimicu de impartitu cu romano-catolicii, 6ra d6ca totusi aru avea ceva anume in Transilvani'a, deschisa este calea judecator6sca pentru acela, carni 'iar casiuna, c6 se-si p6rda tempulu si pung'a p'intre labirintele aceleia.

S'a disu, cumca acelu congresu catolicu, ce p6rta titlu speciosu de „autonomia“, nu va avea se administre si dir6ga lucruri comune, care se tienu de tipulu catolicu alu sc6leloru confesionale c6 atari, atatu in crescere, catu si in institutiune etc. D6ca intielegu eu bine aceste expresiuni, apoi tocma in acestu scopu alu „autonomiei“ catolice este respicatu celu mai mare periculu pentru eclesi'a greco-catolica si pentru coreligionarii ei. Celu care a disu odata A, trebuie se dica si B. De vomu participa si inca de buna voia, c6 minoritate, la componerea si adoptarea de 6resicare statute s6u

legi generali si comune tuturor, atunci urmeza din una logica neexorabile, ca toate statutele speciale se se modeleze dupa cele generale, prin urmare noi vomu fi intrati in cursa ca unii, cari pentru congrue parochiali si alte lefsiore ticalose ne vomu fi sacrificatu libertatea ca si Esau dreptulu de primogenitura pentru unu castronelu de linte.

Acestea si alte asemenea ratiuni, pe care pentru scurtimea timpului le trecu cu vederea, imi castigara deplina convictiune si me induplecara a declina dela mine onorea, ce mi se facu de catra majoritatile din cinci protopopiate, alegendume deputatu la congresulu catolicu.

Supunendu acesta dimisiune a mea la cunoscenti'a Ve archipastoreasca, suntu si remanu cu profunda reverentia

Alu Excelentiei Vostre

preaplecatu
Georgiu Baritiu.

Brasiovu 1869 Iuniu 23/11."

De pe malulu **Oltului.**

Romanu ori daco-romanu?

(F) Malitiós'a predilectiune, cu care pres'a maghiara face abusu din numirea istorico-etnografica „daco-romanu“ mi impróspera in memoria urmatóri'a istorióra, ce o audisemu inainte cu cativa ani.

In anulu 185* unu romanu transilvanu calatorindu prin Europ'a centrale, avu ocaziune a conversá cu unu june diplomatu anglesu mai multu tîmpu.

In decursulu conversatiunei anglesulu intrebá pe romanu:

De ce origine esti Domnule?

— Suntu romanu Mylord;

— Chiaru din Rom'a?

Ba din Transilvani'a;

Ah! daco-romanu!

(Pana ce nu continuezu mai departe trebuie se notezu: ca pe acelu tîmpu pres'a vienesa, si organele administrative importate in patri'a nóstra, facea cu numirea: „daco-romanu“ tocmai acelu abusu, — celu facu maghiarii astadi, — observandu ceia numai o maniera mai umana decatú estia).

Deci luandu voiagiurulu nostru eschiamatiunea anglesulu in intielesulu, ce erá dedatu a vedé, ca i se dá, — adica: in intielesu politicu, — se grabi a declará:

„Ca elu e romanu austriacu, fidelu dinastiei eredité si imperiului, — despre cari convictiuni politice elu, — si nationalitatea romana in Austri'a tota, a datu destule probe, — prin urmare nu merita epitetulu de „daco-romanu“. —

Anglulu surprinsu de indignatiunea cu care romanulu transilvanu se ferise a acceptá adiectivulu „daco“ tienti cu ochii asupra, apoi dupa catuva tîmpu continuá:

Bine, apoi dar' esti galo-romanu?

Ba nu Mylord;

— Rháto-romanu?

— Ba nu Mylord;

— Ibero-romanu?

(aici intielese romanulu, ca anglulu cunosce daco-romanismulu din alte isvóra scientifice, nu numai din diurnalele jidano-germane din Vien'a), si replica indata:

In adeveru suntu daco-romanu Mylord! numai amu cugetatu, ca Domni'a Vóstra intielegeti numirea nóstra istorica-etnografica in sensu politicu, si-mi este amara anim'a de tortur'a, pe care ne punu cu dens'a. —

Precepu bine, Domnule, sfial'a Dtale de a te numi „daco-romanu“ sub giurstarile politice ale Dvóstre, si sciu, ca fantom'a daco-romanismulu s'a redicatu din motive parte politice, — mare parte inse particulari, si este neatarnatória de tîntu'ta politica a elementulu Dvóstre facia cu Austri'a (aceia, cari ar' aflá nodu in papura, pentru ca scriu „Austri'a“ — se faca bine a nu me tramite la „Vásárhely“ — pentruca scriu, cum s'a vorbitu in anulu 185*). Cari potú fi aceste motive Mylord?

Germanii se temu, ca prin modulu, in care ve gubernéza si administratéza, voru provoca ide'a „daco-romanismulu“ politicu, si voiescu alu nadusi pana inca nu se ivesce. — A se reintórce dela acestu modu de gubernare nu, Domnialoru nu se indura; ide'a ce o urmarescu le este prea crescuta la anima, — pe langa acést'a pune interesele personale ale celoru interesati, — si acesta este totulu.

Altmintrea eu afu tactic'a Dvóstre facia cu acesta purcedere a loru, gresita; numitive spre e. Dvóstra — cu numele etnograficu „daco-ro-

mani“ — ce ve compete, si ei voru demústrá: ca ide'a daco-romanismulu politicu, cu care ei astadi ve torturéza, — dupa cum dici, — nu a existatu nici odata, nici nu exista, — si éta asia ve'ti scapá de suspitionari. —

Station DDLoru, dice conductorulu si conversatiunea preste acesta tema se fini. — Asia mi s'a istorisatu. —

De langa **Cibinu** 17 Iuniu 1869.

Meditatiuni romanesci.

Suntu multi aceli factori, cari potú ajutá reinaltiarea unei natiuni scapatate séu din vin'a sa, séu din caus'a injurialoru timpuriloru vitrege, séu póte din ambele cause. Candu vedemu, ca impregiurarile nu ne permitu a progresá pre o cale: atunci avemu detória, se imbracisiamu alte cali, ce ne stau deschise, si care ne potú conduce la ajungerea scopulu, la inaltiarea natiunei nóstre. Calile cele mai secure, care conducú la inaltiarea unei natiuni, suntu cultur'a si progresulu in toti ramii de viétia, cultur'a intelectuale, spirituale, morale si materiale. Dar' cu aceste, nu voimu nici pre departe a afirmá, ca dóra se parasimu campulu lupteloru pentru drepturile politice nationali, nu nici odata! ba sacra detória avemu, a ne luptá cu tota ocaziunea, pre cali legale si cu midulóce legali pentru eluptarea drepturiloru, ce competu natiunei nóstre, fiindu nutriti de acea sperantia firma, ca déca in natiunea nóstra exista putere de viétia, ajutata si de spiritulu t., tempuriu ori mai tardiu, totu va trebui se se avente la demnitatea si positiunea, ce i compete dupa dreptu si dreptate. Existinti'a natiunei nóstre de seculi, facia cu toate calamitatile venite asupra, a probatu de ajunsu, ca ea are putere de viétia, trebuie acea putere numai desvoltata, cultivata dupa cerintiele timpulu, si atunci nu potemu desperá intre orice impregiurari de viitorulu aceleia. Se cultivamu deci si se nutrimu cu grigia factorii vitali ai natiunei nóstre. Se cultivamu poporulu in toti ramii de viétia, se lu invetiamu a fi trédriu, nu muncitoriu, crutiatoriu, amatoriu de ordine in lucrarile sale; se lu invetiamu a-si castigá mosii, ér' nu ale vende, a se ferí de beuturi spirituóse, care aducu cu sene demoralizare, ruinare materiale si alte si alte rele si nenorociri, se desteptamu poporulu si se lu indemnamu a invetiá meserii, comerciú si industria; se imbracisiamu scientiele in toti ramii, se ne crescemu barbatii de specialitati, cu anim'a la locu, adica: devotati binelui natiunei si patriei, cum: juristi, tehnici, medici, agronomi, meseriasi. preuti si invetiatori pop. calificati si dotati dupa cerintiele timpulu. Candu natiunea nóstra va fi fericita, a posedé in mesur'a receruta acesti factori vitali, — aici de sene intielegunduse si institutele necesarie pentru crearea acelor'a, — atunci nu mai potemu avé temere fundata pentru perderea nationalitatii nóstre.

Unu factoriu de capetenia pentru cultur'a poporulu, e si Asociatiunea nóstra trans. Dar' apropos! Se vedemu, cum stamu, cu acestu paladiu de cultura alu limbei si alu poporulu nostru, din punctu de vedere materialu? Insufletirea pentru prosperarea acestui institutu nationale, ce e dreptu, la urdirea acelu'a, fú mare, si promitétoria de unu viitoriu fericitu, póte, ca pre atunci si impregiurarile nóstre erau mai favóritórie; dar' de atunci, in locu de a progresá, in locu de a se inmultí, dupa cum se asteptá, sprijinatorii, resp. membrii acestei Asoc., ei incepura a scadá din anu in anu, taxele de membrii prescise prin statute, din anu in anu se respunsera totu mai neregulatu, séu chiaru nu se respunsera de locu. De aici urmá, ca pre anulu cur. 1868/9, pana acum, cum ni se spuse — abia respunsera taxele prescise vreo 21 membrii, necomputanduse aici membrii fundatori si ordinari pre viétia, ca-ci acestia respunsera odata pentru totu-déun'a capitalulu recerutu prin statute.

Caus'a acestui regresu, in locu de progresu, nu scimu de unde provine. Din partea comitetulu s'a facutu totu, ce amesuratu impregiurariloru presente, s'a potutu face in favórea Asoc., ceea ce póte fi cunoscutu veri caruia, din actele comit. publicate mai antaiu, in brosiuri anumite, apoi de vreo doi ani, in fói'a „Transilvani'a“. Déca aceli barbatii, cari compusera statutele Asoc., nu erau atatu de prevedietori, catu se asecure prin statute, unu fondu instructu neatingibilu din capitalele Asoc. si procentele obvenitórie dupa acele; Asoc. nóstra lesne potea se devina in pericolulu desfientarei. Dar' multiumita statuteloru, Asoc. nóstra facia cu toate erogatiunile ei, numeroase facute pana acum in favórea culturai, mai posedé unu capitalasiu de vreo

39.000 fl., o suma acést'a destulu de neimsemnata, in proportiune cu unu numeru de 3 milióneromani, din imperiulu austro-maghiaru.

La dorintiele exprese pre calea unoru diuare nationale, cum si in sensulu unni § din statute, Asociatiunea trans. in-1868 a intemeiatu o fóia sub titulu: „Transilvani'a“, care costéza pre anu cu spesele edarei si neimsemnata remuneratiune a Red. vreo 1200 fl., si cati prenumeranti va fi avendu aceea fóia? In anulu de antaiu, cum scimu din reportele facute la adun. gen. trans. abia a avutu vreo 361 abonati, dar' cati va fi avendu pre anulu curenté? Dupa cum amu intielesu din fonte competente dóra dóue trei dieci preste 200 abonati. Si cine lucra la acea fóia, destinata a tractá si discutá materii de interesu pentru cultur'a si inaintarea poporulu? Red. si érasí Red.! ca-ci in catu scimu pana acum colaboratorii nu se prea imbuldiescu cu articlii; abia cetiramu pana acum elaborate tramise dóra dela vreo doi trei barbatii romani; intielegemu afara de elaboratele Red.

Amu dorí dara, cá facia cu Asoc. nóstra, facia cu acestu institutu curatu nationale, facia cu acestu factoriu de capetenia alu culturai poporulu, se aratamu pre viitoriu, mai mare alipire si zelu, ca-ci numai asia potemu sperá realisarea scopulu marétiu, expresu in §-lu 2 din statutele aceleia, care scopu e: inaintarea literaturai romane si cultur'a poporulu romanu in deosebitele ramuri prin studiu, elaborarea si edarea de opuri, prin premia si stipendia pentru diferitele specialitati de scientia si arte, si alte asemenea. — R....

Conferinti'a

publico-literaria a societatii de lectura a junimei romane oradane, tîntu'ta in 3 Iuniu a. c. in sal'a otelulu la „Vulturulu negru“.

Placute suntu minutele, ce le petrece omulu la focariulu familiare; unde incungiuratu de rudeni si amici, -si descopere cu confidentia necasurile dilei — cu incredere si franchétia impartasiesce propusele, intentiunile si oftariile sale, ce doresce a le vedé realizate cu tîmpulu.

Si catu de amenu, catu de mangaietoriu e momentulu, candu cineva dupa o indepartare indelunga, dupa unu intervalu insemnatu se reintórna la cerculu familiare si alu amiciloru, la giurulu celu oftá in restimpulu indepartarei, e destulu de cunoscutu fiacarui, — care fú indepartatu in catuva tîmpu dela acelu giuru! Mangaierea, indestulirea, voi'a buna se manifesta pre toate trasurile fecei sale, pana ce anim'a inotandu in bucuria sprima toate acele, ce a semti póte omulu, éra pén'a debila nu le póte colorá in intregitatea loru!

Si de e placutu unu atare momentu, de se simte omulu voiosu intre atari impregiurari, cum ar' poté se remana nemiscatu la o festivitáte nationale in giurulu amiciloru si alu fratiloru?! Candu elu avea pana aici convenire numai cu fece straine, cu ochii critisatori atotu pasiulu celu face: — cu suflete, ce tientescu cu totulu pre alta cale; — candu nu vede in Urbea de odinióra curatu romana numai ce invidia pasiulu romanu, si acum deodata se afla de nou intre familii romane, intre fratii de unu sange si insufletiti cu toti pentru inaintarea si prosperarea romanismulu!

Anim'a romanulu se imple de bucuria, vedendu cum acurgu la acesta festivitáte nationale: fratii romani, frumósele dómne si belele domnióre ma cu desfatáre si indestulire la giurland'a cea frumósa ce o formau ospetii bineveniti. Acum pre la $\frac{3}{4}$ 8 sal'a era indesata de publicu alesu.

Preste cateva minute sosi Ilustr. Sa Iosifu Papp-Szilágyi, episcopulu romanu locale, magnificenti'a sa rectorulu seminariale Ioane Papp, vener. capitulu greco-catolicu, ven. comuna a pretiloru atatu gr. cat. catu si greco-orientala.

Preste cateva minute vedemu, ca se suie pre tribuna cl. domnu Iustinu Popfiu, carele vorbi: despre frumseti'a limbei romane, despre puterea si usulu ei, care acum se vorbesce in camere, ea e limb'a propunerii la universitati si alte institute inalte, care limba resuna acum in salóne si a carei meritu e: ca astadi inca póte dice cu superbia romanulu „civis romanus sum“; despre limb'a romana, careia ei respundu cu fragedimea afinitatei soróriele ei dela mediadiua si apusu. Dupa aceste dechiarasiedinti'a de deschisa.

Preste totu conferinti'a decurse cu unu succesu imbucuratori si preste asteptare; cu indestulire laintrana potú dice cl. d. conducatori: „nu numai noi avemu de a invetiá dela alti, ci si alti dela noi“; éra strainii se exprimu despre acesta confe-

rintia cu urmatóriele: „aici -si serba inteligenti'a Bihorului triumfulu.“

Cantarile fura fórté bine alese si corulu seminariole dedù celu mai viu semnu: despre precisitatea, cu care scie executa cantarile nationale, pentru care castigà cu tóta ocasiunea aplausele frenetice ale publicului ascultatoriu.

Orehestrulu alumniloru seminariului domesticu prelanga cooperarea tenerului Stef. Marcu executà cu tactica rara si acordu frumosu piesele, cari fura continuu intrerupte de vivate; — cea mai viua sensatiune produse „marsiuu lui Mihaiu“ nu numai la romani, cei datorescu cu o pia suvenire, ci chiaru strainii pofteau de nou repetirea si érași repetirea acestei piese.

Dechiamatiunile succesera fórté bine: producundu cea mai viua si placuta motiune in publiculu asistentu; dintre cari voiu a face in specie amintire despre unele si anume:

„La natiune“ dechiamata cu multa istetime de Al. Lucaciu; acesta poesia primita cu intima complacere; si mai vertosu unele strofe pline de spirit, in cari se sbiciuiau viperele, ce nu încéta a invenina, pre mam'a lor. Auctorele acestei poesii e tenerulu Elia Traila, carele la tóta ocasiunea scera aplausele publicului ascultatoriu; ca-ci prelanga scrierea sa netéda si dulce romana scie a dà acelor scrieri o nationalitate placuta si o suavitate amena, portandu tipulu nationale.

Nu mai pucina placere escità schiti'a istorica „Bravur'a celor 19 plaiesi la aperarea cetatei Ném-tiulu si Domn'a Rocsanda“, din care se vedù insufletirea romanului pentru vatr'a strabuna, si marirea poterei morale, ce potù cu o mana de romani resoluti a intemeià nimbulu armatei lui Sobieski, armatei triumfatórie la murei Vienei si acum rusinata prin romani.

„Movil'a lui Borcelu“ dechiamata de Elia Bozganu fù ascultata cu placere; strainii numai incetau a intrebà despre intiesulu ei, ca-ci atentiunea le era fórté atrasa prin unele strofe alese.

Precum si pana aici, asia si acum trilogiulu despre barbati si femei“ fù primitu fórté bine de catra publiculu ascultatoriu; acestu trilogiu fù compusu si produsu prin Georgiu Feier, Vas. Indre si Ioane Popu. Aplause preste aplause, acum din o parte acum din cealalta; precum se inclinà cumpen'a critice si a inaltiarei acum in o parte, acum in cealalta.

Dintre cele straine placura mai tare publicului „Pokoiné“ rostita de N. Maioru; éra poesia italiana „La battaglia di Maclodio“, fù atatu de amenu si bine dechiamata priu tenerulu Sfurle, pre catu de bine ei stá pre limba accentulu sonoru si suavu italianu.

La finea productiunei cl. d. conducatoriu multiumi Ilustr. Sale Iosifu Papp-Szilágyi, carele cu oferte marinimóse au ajutatu societatea intru ajungerea scopului; asemenea multiumi magnificentei sale Ioane Papp, carele atatu prin oferte au ajutatu societatea, catu si prin interesulu seu viu de totu ce e nationale si nobilu au castigatu reputatiunea cuvenita dela romani; totu deodata multiumi m. on. publicu pentru participarea si interesulu aratatu facia cu modestele productiuni ale tenerimeii.

In scurtu dupa pucina pausa resunà band'a depre galeria si dóua colóne mari si alese la jocu. Joculu lu incepù m. st. dómna Paulin'a Romanu, cá dómn'a casei. Cu ce palpitari de anima se apropieau tenerii de gingasiele dómne si fragedele domnisióre se potea observa depre fetiele lor. Acum incepù joculu, cunoscintiele si conversatiunile placute. Acésta petrecere nationala tienù pana la 5 óre diminéti'a, candu se indepartara toti ospetii cu suvenire dulci din sal'a — unde jucara in dóua colóne mari pana la ór'a amintita. —

U n u o s p e. G.

La congresulu cat. din Bud'a-Pest'a.

Deputatii alesi de prin diecesele cat. maghiare mai vertosu cei ce se aflà cá deputati la dieta, mireni cu preoti amestecati, tienura in 20 Iuniu o conferintia preliminarie sub presiedinti'a lui Demeter Horváth. Fiinduca din mai multe diecese deputatii nu se afla de facia, conferinti'a fù numai preliminarie. Cea d'antiaia propunere o facù Hofmann, cá adunarea se aléga unu comitetu alu statulu catolicu, care se aiba oblegatiunea a asigura autonomi'a catoliciloru prin totu felulu de midiolóce legali. Acestu comitetu, adause Florentin Simon, se pórté numele **comitetu centralu**, care se stè in legatura centralisatória cu comitetele

provinciale, ce se voru infintia cu acelasi scopu in tóta Ungari'a. —

Ludovicu Kovács dice, ca autonomi'a nu e ceva nou pentru catolicismu, ca beseric'a unghuresca catolica de 900 ani inainte de acésta au avutu o portiune mare de autonomi'a si nedependintia si dela Rom'a (?). Comisiunea centrala se se exmita, cá se fipsese principiale, dupa care e de procesu pentru castigarea autonomiei séu a nedependintiei, éra adunarea generale va otari mai incolo facendele in obiectulu acesta. Paulu Király dice, ca problem'a comitetulu centralu, cea mai de aprópe, se fia compunerea unui elaboratu, care se exprime **tendintia** miscariloru autonomice si prin ce midilocu se potu asecura. Preste acestu elaboratu se voru continua desbaterile si se va fipsa ceea ce mai e de facutu.

Szilágyi (Virgil) definesce mai deaprópe scopulu autonomiei, care e: a asigura mireniloru o influentia preponderanta in causele scolari, si a mai sprijini pusetiunea si nedependinti'a clerului infer. si apoi a midiloci, cá bunurile besericesei catolice, care se administrasera pana acum de catra statu, si se intrebuintiara cate odata si spre scopuri, cari nu corespondeau naturei fundatiuniloru, se se iè dela statu si se se dè in man'a catoliciloru mireni (laici), cá se se intrebuintieze spre scopuri de instructiune. Dupa acésta vorbesce despre ultramontanismu, dicuendu, ca nu pórtá frica de elu, cu tóte ca e unulu dintre contrari, si autonomi'a trebuie se reésa tragunduse o linia demarcatória intre causele dogmatice, la care mireni nu se voru amesteca intru nemicu, inse cu energia atatu mai mare trebuie se traga mireni la sene tóte causele lumesci.

Unu caplanu Vogisics protestéza in contra expresiunei, usate de Szilágyi, a cuventulu ultramontanismu, dicuendu aprópe la cele mai de susu si in contra lor, ca pe catu pontificele romanu e capeteni'a nóstra spirituala si locuiesce in Rom'a dincolo de munti, fiacare catolicu trebuie se fia ultramontanu.

Horváth propune infintiarea si a unui organu diurnalisticu si incapuirea de capitalu, care se ajute esirea lui la lumina, apoi se si alege o comisiune constatória din vreo 28 membri, pe cari Mihaile Horváth, cá primu alesu, ii va invita la consultari. —

Relativu la pusetiunea gr. cat. facia cu congresulu unghurescu, episcopulu diecesei Oradei mari, ne asteptandu deplinulu resultatu alu alegeriloru, grabi in 18 Iuniu cu tóta intetirea a constata alegerile facute, cu tóte ca dela patru protopopiate lipsiea protocoalele; si apoi ce nu mai facù? Resultatulu alegeriloru lu tramise episcopulu Oradei la Strigoniu, la principele pimate alu Ungariei, care apoi facù chiamarile si ale gr. cat. deadreptulu. Nici macaru nu crestà metropoli'a de Alb'a Iulia, de care se tiene cá sufraganu. Cre ce e acésta?! — Óre ignoranduse autonomi'a si nedependinti'a provinciei romane gr. cat. cine ne va mai puté salva limb'a beserice si nationalitatea ei romana, expresa in bul'a si actele infintiarei metropoliei?! Antecesorii s'au luptatu cu mii de dificultati gigantice spre a emancipa provinci'a ierarhica romana gr. c. de ori ce amestecu, de ori ce putere impilatória si prerogativa jurisdictionala a Strigoniului, si a reesitu a pune beseric'a romana gr. cat. pe pitiorulu seu autonomu coordinatu, scutitu de influentia si incercarile desnacionalisarei, (sci candu se decisese inainte de 48 lege, cá in 10 ani nu numai in scóla, ci si in beserica se se introducea limba magh., ad. in restempu de 10 ani. Poftele nu au natura de a se renuncia); — déca urmasii lor suntu fili fideli si pastori é' nu lupf ai aceleiasi beserice, se voru in corda a face celu pucinu atata, cá se póta conserva nestirbatu si nejnignitu ceea ce au castigatu nemuritorii pii antecesorii prin luptele de seculé?! —

In dieces'a Gherlei se alesera la congresulu din Bud'a-Pest'a dupa „Fed.“ armatorii:

„Gavrilu Manu jude supr. in pensiu cu 290 voturi, Augustinu Munteanu adv. in Gherl'a cu 176, Ioachimu Muresianu presiedinte de sedria in districtulu Naseudului cu 117, Mihaiu Bohetielu vice-comite in comitatulu Dabacei cu 115, Andreiu Medanu asesoru de sedria in districtulu Chiorulu cu 113 voturi. De membri suplinti au reesitu: Vasiliu Buteanu abl. diet. cu 84 voturi, Ioane Tóhádi advocatu (rom.) in Desiu cu 83, si Vas. Popu notariu de sedria in comitatulu Dabacei cu 59 voturi.

Cá se scia on. cetitori cine au fostu unii din ceialalti candidati, cari au capetatu voturi mai multe dupa cei alesi, voiu inregistrá aici pre cativa. Cá membri ordinari au capetatu: Ioane Muresianu din Gherl'a 108, Gavr. Mihali consil. pens. 76, Iosifu Manu comite supr. 75, Petru Anca jude cercualu

in Gherl'a 70, Vasiliu Buteanu abl. diet. 59, Alex. Nemesiu asesoru in Gherla 56, Vasiliu Mihalca v.-comite 54, Dr. Ioane Manu in Simleu 45, Georgie Popu posesoru in Basesci 46, Alexandru Bohetielu capit. supr. 36, Georgie Filipu advocatu in Selagiu 26, Iosifu Popu din Chioru 28. Afara de acestia au capetatu mai multi dela 28 pana la unu votu.

Cá membrii suplinti au capetatu inca: Petru Mihali abl. diet. 58, Ioane Citie asesoru in Desiu 58, Ioane Muresianu din Gherl'a 55, Alex. Onaciu notariu la oficiolatu in comitatulu Dabacei 36, Al. Popu de Capolnocu Manasturu jude cerc. 24, Clemente Hosszu din Glodu 28, Augustu Munteanu adv. 33 voturi. Afara de acestia au capetatu mai multi dela 30 pana la unu votu.

Pentru deputatulu tramitiendu din statulu preotiescu au votatu 352 preoti. Dintre acestia 13 au protestatu in contra alegerei, éra 33 voturi s'au nemicitu din defectulu formeii. Din cele 306 voturi primite de bune Ioane Negrutiu canonicu metrop. a capetatu 87 voturi, prin urmare s'a enunciatu de alesu din partea clerului. An mai capetatu voturi: Mihaiu Pavelu vicariu foraneu 53, Dimitriu Coroianu vic. for. 51, Stefanu Biltiu 39, Ioane Anderco 34, Mihaiu Sierbanu 13, Ioane Gulovich 12, toti patru canonici in Gherl'a, Macedonu Popu prepositu 7, Vas. Popu protop. in Santaiu 3, Lazaru Huza notar. consist. 3, si alti cinci insi cate unu votu.

Deputatii alesi se voru aduna la Gherl'a séu Deesiu; si se voru cointielegere, ce pusetiune se iè facia cu congresulu si in casu de neparticipare voru tramite in forma de memorialu protestulu la primatele si corulu episcopiloru unghuresci din congresu. — Si in Gherl'a se luà inainte scrutiniulu in 17 si 18 Iuniu prin comisiunea de 5 membri, cá din intielegere precalculata cu Oradea mare.

In Oradea mare se alesera mm. din 115 votisanti: cá membrii ordinari capetara: Ioane Cucu 67, Al. Romanu 57, Iosifu Romanu. Suplinti: Ioane Vasiu si Iosifu Nistoru, advocatii din Pancot'a comitatulu Aradului. — Preotimea votà in modulu urmatoriu: canoniculu Ioane Sabou 68, Vasiliu Iutiu 38, Iustinu Popfiu 13, Ioane Popu can. abate 4, Ioane Selagianu profesore 3 voturi. —

„Nici una putere pamentésca nu ne va da indereptu aceea, ce vomu lasá noi din mani de buna vóia“, disese Deák in dieta in caus'a autonomiei politice a Ungariei si a independentii ei, si a oserbà cuvintele aceste ale intieptului patriei, cum ilu numescu unghurii, in orce impregiurari de aperearea autonomiei si nedependintii si a celei besericesci, este nu numai consultu, dar' si obligatoriu. — Nu cumva Strigoniulu de astadi ignoréza coordinarea si autonomi'a provinciei romane gr. cat. cu cuventu, cum se audiea, cá prinatele Scitovskiyi si episcopii dela 1853—4 n'avea indreptatire a abdice de unu dreptu in prejudiciulu sucesoriloru si apoi ceea ce s'a facutu sub absolutismu, candu nu era rege incoronatu, si aici se póte ignora?! Dar' bul'a pontificale din 1853 Sexto Calendas Decembres séu 26 Novembre, o va avé de facia in transumptulu dela 1854 22 Febr. si cá catolicu dór' se va sfii de ultimele cuvinte ale ei: „Siquis autem hoc attentare praesumerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum se noverit incursum“. Ad. cine va cutéza a atentá (cuprinsulu bulei pontificiale) se scie, ca va cadé asupra mani'a (indignatiunea) atotputintelui Ddiu si a f. apostoli Petru si Pavelu. Vomu vedé, cum se pretiuescu in Ungari'a actele pontificiale, actele capului beserice catolice de catra corulu episcopiloru catolici! Exempla trahunt! —

Dela diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 16 s'au primitu dep. Eugeniu Mocioni cá verificatu si min. Gorové presenta proiectulu de lege pentru conscrierea poporatiunei, dupa care conscrierea va incepe in 3 Ian. an. viit.

In sied. din 17 totu min. Gorové spune, ca va presenta unu proiectu de lege pentru regularea industriei pe principiulu libertatii industriale.

In sied. din 18 interpela D. Telechi pe min. de justitia, déca are de cugetu se faca, cá lefele judecatoriloru dincolo de suisulu regelui se fia asemenea cu cele dincóce? Min. raspunde, ca numai in an. viitoriu va avé camer'a ocasiune a desbata despre acésta, candu se va face bugetulu v. —

Dep. Eber interpela pe min. presiedinte: in catu suntu adeverate maltratarile si persecutiunile popii reformatu Koos din Bucuresci, fara cá guvernulu romanu séu consulatulu austr. sei dè ajutoriu, cá se se póta rectifica, si déca are cunoscintia, ca

Koos a ar' fi fostu spionulu gov. austriacu or' maghiaru; si e adeveratu, ca gov. romanu n'a datu sucursu comisariloru reformati besericesci tramisi din Transilvani'a pentru cercetare, dicundule, ca consulu n'are dreptu a se amesteca in cestiunea acésta, fiinduca membrii bes. reformate mare parte nu suntu supusi austriaci; si in fine care e rezultatulu comisiunei bes. emise din Transilvani'a si déca nu e, are min. presied. de cugetu a-si pune influinti'a, cá se se restituésca catu mai curundu beseric'a maghiara ref. din Bucuresci in starea de pana acum? Interp. se dede min. presied. Min. Horváth pune unu proiectu pe mésa pentru desfiintierea pedepse-loru corporali.

In sied. din 22. Iuliu Schwarz susterne unu proiectu de lege:

§ I. Pedéps'a de mórte pentru crime politice se sterge.

§ II. Min. justitiei se insarcinéza a pune in executiune acesta lege, prezentandu inca in sesiunea acesta unu proiectu in caus'a acésta.

Csiki propune, cá se se iè petitiunile la pertractare. Se cetesce proiectulu despre responabilitatea judecatoriloru si apoi min. Andrassy spune despre vinderea paduriloru din Croato-Slavoni'a, ca min. comunu de resbelu vre numai o parte din ele a se vinde in folosulu confiniloru croate. Sied. se inchise pela 1 1/2 ore. —

Cronica externa.

ROMANIA. Damu reportulu consiliului de ministri catra M. S. Domnulu pentru disolvarea senatului:

„Prea Inaltiate Dómne!

Cu ocaziunea cercetarei cheltuieliloru facute pentru stramutarea senatului in localulu universitatii s'a iscatu in midiulocolu acestui corpu o discutie scandalósa, in urm'a caria s'a datu unu votu, care a avutu dreptu resultatu demisionarea unei mari parti din numerulu senatoriloru.

Acésta a creatu o situatiune in faci'a careia guvernulu nu póte stá indiferentu, fara a redicá acestei mari institutiuni autoritatea moral'a si prestigiulu de care se cuvine a se bucurá.

Pentru aceste motive, consiliulu ministriloru gasesce, ca este trebuintia a se face apelu la tíera pentru a-si dá unu nou senatu. Avemu dara onóre a rugá plecatu pre Inaltimea Vóstra se binevoiesca, in virtutea art. 95 din constitutiune, a subscrie alaturatulu proiectu de decretu pentru disolvarea actualulu senatu.

Suntemu cu celu mai profundu respectu, prea Inaltiate Dómne, ai Mariei Vóstre, prea plecati si supusi servitori:

Ministri secretari de statu: Dimitrie Ghica, M. Cogalniceanu, A. G. Golescu, B. Boierescu, Al. Cretiescu. — Senatulu s'a disolvatu. —

— Colegiulu I electoralu pentru senatori este convocatu, in tóta tíer'a, in diu'a de 4 Augustu viitoriu cá se-si aléga senatorulu hotaritu de art. 68 din constitutiune.

Colegiulu II electoralu pentru senatori este convocatu, in diu'a de 6 Augustu viitoriu, cá se-si aléga senatorulu hotarita de art. 68 din constitutiune.

Universitatile din Iasi si Bucuresci suntu convocate, in diu'a de 8 Augustu viitoriu, cá se-si aléga senatorulu hotaritu de art. 73 din constitutiune. —

— In nóptea de 11 spre 12 Iuniu, unu individuu anume N. Popovici, disu Andreescu, ascunsu in apropiarea casei dlui ministru de interne, cu o pusca cu dóne tievi, pandea se asasine pe d. ministru la întórcerea sa din orasiu. Gratia inse prevederiloru politiei, si unoru circumstantie independinte de vointia sa, acelu individuu nu a pututu se execute acésta criminala fapta. Prinsu si arestatu elu a marturisitu inaintea procurorului faptele mai susu expuse. S'a mai datu mandatu de depunere si contra preotului Gr. Musceleanu si lui Smedeanu, cu cari s'a aflatu in strinse relatii. Instructiunea se urméza cu activitate, scrie „Mon.“. —

— „D. ministru de interne a plecatu in 14 in strainatate, pentru cauza de sanetate. Dorimu buna întórcere activului si inteligintului ministru, spre a pune man'a mai cu putere, decatu ori candu la conducerea trebiloru importante ale ministeriului seu. — D. V. Boierescu va tiené ad-interimulu ministeriului de interne in lips'a dlui min. Cogalniceanu.“ — „Ad. N.“

— In „Adun. Nat.“ mai citimu aceste siere semnificavere:

„Avemu fericirea se fi primitu din strainatate copii de pe cateva note schimbate intre guvernulu nostru si puterile straine. Aceste note suntu tóte spre laud'a modului de a vorbi cu strainulu, a guvernementulu nostru: cu o moderatiune, nici odata pogoranduse la umilintia, guvernementulu nostru a aparatu interesele nóstre nationali cu caldura si demnitate. Totu ce mai dorimu este cá se se accentueze si mai multu politic'a nóstra externa mai alesu in directiunea, in care guvernulu scimu, ca apera (in interesulu propriei linisce a Romaniei) caus'a autonomiei Ardélului.

Recunoscatori principelui D. Ghica pentru ceea ce a facutu pana adi, noi ne asteptamu se lu vedem si mai adesea intervenindu, cu aceasi prudentia, de siguru, si cu acelasi zel, fara fanfaronad'a, cá pana adi, in favórea linistei si a pazei in vecin'a tíera.

Éra, se scie, pace si liniste in Ardélu nu póte fi pre catu timpu Ardélului nu i se va redá celu pucinu aceleasi drepturi de viétia, de care se bucura Croati'a!“ —

— In altu art. indreptatu in contra aliantiei israelite se dice:

„La ce capetu crede ca o se aduca lucrarile servinduse de banii sei spre a scóte note dela unele puteri, contra guvernului Romaniei, in contra pretinselor persecutiuni ale ebreiloru? De ce acelasi servitiu, déca lucréza numai din punctulu de vedere umanitaru, nu lu face Alianti'a Israelita si altoru popóre, celu pucinu totu atatu de oprimate, de exemplu romaniloru din Ardélu, cari suntu in adeveru persecutati de unguri, cum nu voru poté fi persecutati ebreii nici chiaru atunci, candu cu ape-lurile loru la interventiunea straina voru fi isbutitu se revolte contra loru si pre cei mai rebdatori si mai toleranti amici ai loru.

Speramu, credemu, ca guvernulu nostru, precum si-a facutu, -si va face datori'a, facia si cu Alianti'a Israelita din Parisu si cu puterile cari, conduse de ea, voru fi intervenitu cu note in contra drepturiloru nóstre de autonomia, dupa cum ele insasi ni le recunoscara prin tractatulu din Parisu, dela 1858.

Se se scie odata, ori unde, ca armata cu drepturile sale Romani'a nu se pléca inaintea nimenui; ea póte fi lovita, dara nici odata umilita!“ —

— La 29 Maiu s'a constituitu in Botosiani o societate de arme si dare la semnu. —

— Audimu, ca academi'a científica romana va tiené sesiunea in Aug. si Sept., in cari noii membrii Cogalniceanu si G. Sionu inca voru tiené disertatiuni, cela panegiricu poetului Negruzzi, ér' d. Sionu despre fabulistulu Donici. —

Afara de simultanele incercari de turburari atatu prin Franci'a catu si in Portugali'a, Spani'a si Itali'a deodata, care dovedescu, ca se afla aluatu multu in nemultumirea popóreloru nu numai in Occidentu, ci si in Orientu, se mai aflara si deslarvari, cari atribuirea machinatiuniloru mazzinistice si republicane simultane'a acésta trasasire. Unu corespoudinte dela confinele Romaniei scrie in diurnalulu „Vaterland“, ca s'a ivitu o legatura secreta si intre rosii din Orientu cu partit'a revolutionaria européna, pentruca s'a aflatu o fóia volanta litografata, care ar' fi dela Mazzini si care ar' provóca pe partit'a actiunei romane, cá se se puna in fruntea miscariloru revolutionarie din Orientu, pentruca in Occidentu, unde republica a ingenunchiatu inaintea vendiatorii, se pregatescu evenimentemsemnate, care trebuie se-si aiba echu si in Orientu pentru cá cu o lovitura se se executeze liberarea popóreloru. Ce nu scornescu cei ce vreau cá lupulu din fabula a cauta carlige si pricina de cértá pentru repunere!

Relatiunile diplomatice facia cu conciliulu dela Rom'a au inceputu a fi dese intre cabinete, fara cá in obiectulu acesta se se fi decisu ceva. Cea mai memorabila scire inse e cea din telegramulu urmatoriu:

„Parisu 22 Iuniu. Diariulu „Poporulu“ publica urmatórea telegrama: Chalons. Imperatulu, primindu pe militarii, cari au facutu campani'a Italiei din 1859, a disu: „Suntu fórté veselu, ca n'ati uitatu marea cauza, pentru care ne amu luptatu, suntu acum diece ani. Se pastrati totudéun'a in animele vóstre souvenirile batailoru, la cari ati luat

parte, pentruca istori'a resbeliloru nóstre este istori'a progresului, a civilizatiunei. Cu chipulu acest'a veti mantiené spiritulu militariu, care este triumfulu pasiuniloru nobile asupra pasiuniloru vulgare, fidelitatea drapelului si devotamentulu catra patria. Urmati cá in trecutu si veti fi totudéun'a fi demni de o mare natiune.“

Se scie mai incolo, ca in Prusi'a regele a inchisu sesiunea senatului Germaniei de nordu si a parlamentului vamalu in 22 Iuniu fara a pomeni macaru cu unu cuventu de relatiunile exteriori séu de sustinerea pazei. Asta impregiurare o judeca „La Presse“, „Avenir National“ si „Temps“ cá unu semnu de aprópe dusmanire intre Berolinu si Parisu, fiinduca pe tacere, in tóta cuventarea catra parlamentu, nu vede confederatiune nordica, ci numai unu statu prusianu; si in conventiunea cu Baden — pentru a intra in confederatiune — se vede unu semnu batatoriu la ochii de continuarea opului, care se totu tórce mai incolo spre a intruni sub domni'a prusiana teritoriale germane, in contra cuprinsului pazei dela Prag'a; si Bismark se totu pregatesce, numai catu astépta ocaziune mai buna.

Se astépta ceva atingere in sensulu acesta in cuventulu de tronuu alu imperatului la deschiderea corpuriloru legislative ce se afla la usia, cu atatu mai vertosu, ca-ce incordarile cu Prusi'a incepu ér' a esi pe facia. In tabar'a dela Chalons fura si trei oficii prusienesci pe ascunsu in civilu. Maresialulu Niel observandui din vorba le tramise ordine, ca intr'o óra se se stérge de acolo, fiinduca n'au acreditari prin nunciatur'a prusienésca. — In Itali'a la Genua inca se facura arestari pentru tumulte de poporu. Ér' din Portugali'a se descoperu cele urmatórie:

Pe murii Lisabonei s'a cititu urmatórea proclamatiune a partitului revolutionariu, ce o reproduce „A.N.“ dupa diurn. „La France“: „Portugesi! Or'a mantuirei a sunatu! dilele regiloru suntu numerate, marele orologiu alu progresului aréta or'a reinviarei popóreloru . . . mic'a nóstra natiune nu trebuie se stè in nemiscare. Republicanii se misca in Franci'a, republicanii se misca in Itali'a, republic'a face deja imposibila restauratiunea tronului in Spani'a. . . .

„Totulu anuncia, ca sperantiele nóstre se voru realisá fórté curendu. . . . Comitétulu nostru este in relatiuni directe cu cele mai principale comitete din Franci'a, Spani'a si Itali'a. Asteptati cuventulu de ordinu, care nu va intardiá, si atunci aceste patru popóre unite -si voru dá sarutulu de pace, stabilindu republic'a federala in Europ'a. Portugesi! diosu tiranii! traiésca poporulu!“

Extravaganti'a se pedepsece prin orbirea ei. —

Mai nou. Unu episcopu cat. polonu din Tiese s'a tramisu la Siberi'a, pentruca n'a voitu a recunósce colegiulu catolicu octroatu in Petersburg. Unde se mai procede astfelu? —

Domnisiór'a Schuler, virtuósa patriota, va tiené mane in Redutu concertu pe piano la comun'a dorintia. —

Nr. 73.

2-3

Edictu.

Iuonu Clotianu gr. cat. a loatu in cesatória pe Mari'a Iuonu Barbu gr. or., ambi din Cichindealu scaunulu Noerichu, care si-au parasitu pre legitim'a sa moiere, trecutu de doi ani, se provóca a se infaciosia inaintea sc. protopopescu alu Cichindealului, cá foru de la instantia matrimoniala, intr'unu anu si una di, dela publicarea acestuia; altmintrenea si fara densulu se va lua caus'a la pertractare dupa legi si canóne.

Cichindealu 10/22 Maiu 1869.

Demetriu Aaronu m/p.,
adm. protop. si la forulu la instantia
matr. presiedine.

CURSURILE

la bursa in 29 Iuniu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 90	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ 75	„ „
London	—	—	124 „ 60	„ „
Impromutulu nationalu	—	—	62 „ 50	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	70 „ 60	„ „
Actiile bancului	—	—	754 „ —	„ „
„ creditului	—	—	310 „ 30	„ „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in-
26 Iuniu 1869:

Bani 79 40 — Marfa 79 80.